

Asia: VN/15019/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi yksityistielain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit muutosehdotuksista

5 § Tiealueen sekä näkemä- ja suoja-alueen raivaaminen

MTK pitää esitettyä täsmennystä pääosin kannatettavana. Liikenneturvallisuutta vaarantavien esteiden poistamismahdollisuuden selkeyttäminen on tarpeen, ja muutos parantaa erityisesti maa- ja metsätalouden raskaan liikenteen turvallisuutta yksityisteillä.

MTK korostaa kuitenkin, että:

- poistamistoimenpiteiden tulee perustua todelliseen liikenneturvallisuuden vaarantumiseen,
- sääntelyn soveltaminen ei saa laajentua tiealueen tai erikseen määrätyn näkemä- tai suoja-alueen ulkopuolelle.

Soveltamiskäytännössä on varmistettava, ettei tieoikeuden nojalla puututa maanomistajan oikeuksiin laajemmin kuin on liikenneturvallisuuden kannalta välttämätöntä.

18 § Tieoikeutta ja muita tiehen liittyviä oikeuksia koskeva päätöksenteko

MTK kannattaa esitettyä säädöstekstin täsmennystä.

25 § Liikenteenohjauslaitteen asettaminen

MTK katsoo, että pykälää tai sen perusteluja tulisi täsmentää niin, että liikenteenohjauslaitteiden asettamisen perusteeksi todetaan selkeästi myös tien suojaaminen ja siitä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen.

Tämä on erityisen tärkeää painorajoitusten osalta, jotka ovat keskeinen keino suojata yksityisteitä kelirikkoaikoina ja estää tien vaurioitumista. Selkeä sääntely tukee tiekuntien mahdollisuuksia huolehtia tien pitkäjänteisestä kunnossapidosta.

30 § Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen tiealueelle

MTK pitää esitettyä muutosta perusteltuna ja tarpeellisena. Yksittäisiä kiinteistöjä palvelevien liittymäjohtojen käsittely koko tiekunnan kokouksessa on osoittautunut tarpeettoman raskaaksi menettelyksi.

Myönteistä on, että:

-tiekunnan lupa säilyy,

-niiden tieosakkaiden kuuleminen turvataan, joiden kiinteistön alueelle johdot sijoitetaan.

MTK korostaa, että tekniset ratkaisut on sovittava yhteen tienpidon tarpeiden kanssa ja että mahdolliset haitat tien rakenteille, kuivatukselle tai tulevalle kunnossapidolle tulee ehkäistä ja tarvittaessa korvata asianmukaisesti.

35 § Tienpitovelvollisuuden jakaminen ja tieyksiköt

MTK kannattaa esitettyä täsmennystä tieosakkaan velvollisuuteen ilmoittaa tienpitovelvollisuuden jakamiseksi tarvittavat tiedot ja muutokset.

42 § Tiemaksujen ja käyttömaksujen periminen

MTK pitää tärkeänä, että tiemaksujen suora ulosottokelpoisuus säilyy, sillä se on tiekuntien toiminnan ja tienpidon rahoituksen keskeinen edellytys. Tieosakkaan oikeusturva toteutuu ensisijaisesti mahdollisuudella moittia maksuunpanoluetteloa käräjäoikeudessa.

49 § Tiekunnan perustaminen

MTK pitää kannatettavana täsmennystä, jonka mukaan tiekunnan perustaminen tieosakkaiden kokouksessa edellyttää kokouksessa edustettujen osakkaiden yksimielisyyttä.

Muutos selkeyttää oikeustilaa ja ratkaisee käytännössä ilmenneitä ongelmia tilanteissa, joissa kaikkia osakkaita ei tavoiteta yrityksistä huolimatta. Samalla se turvaa tieosakkaiden oikeussuojaa.

50 a § Osakasluettelo

MTK pitää ajantasaista osakasluetteloa välttämättömänä tiekuntien toimivan hallinnon ja tieosakkaiden tiedonsaannin kannalta.

On tärkeää, että:

- tieosakkailla on velvollisuus huolehtia yhteystietojensa ajantasaisuudesta,
- tiekunnilla on käytössään ajantasaiset tiedot kokouskutsuja ja hallintoa varten.

58 § Tiekunnan kokous

MTK kannattaa esitystä, jolla tiekunnan toimivaltaa laajennetaan koskemaan myös muiden kuin tiekunnan itsensä myöntämien yksittäisten tieoikeuksien lakkauttamista silloin, kun ne ovat käyneet tarpeettomiksi.

Muutos sujuvoittaa tiekuntien toimintaa ja vähentää tarvetta käynnistää yksityistietoimituksia tilanteissa, joissa tieoikeus on selvästi menettänyt merkityksensä. Tieoikeuden haltijaa tulee kuitenkin kuulla ennen poistamista.

61 § Tiekunnan kokouksen koollekutsuminen

MTK pitää esitettyjä täsmennyksiä perusteltuina. Tieosakkaiden tiedonsaannin parantaminen ja yhteystietojen kohtuullinen selvittämisvelvollisuus edistävät osallistumismahdollisuuksia ja tiekuntien toimivuutta.

Kuolinpesää koskeva yhteyshenkilömalli on selkeä ja vähentää tiekuntien hallinnollista taakkaa rajoittamatta osakkaiden oikeuksia.

62 § Tiekuunnan kokouksen pöytäkirja

MTK pitää tarpeellisena, että tieosakkaalla on oikeus saada pöytäkirja sähköisesti tai pyynnöstä paperisena jäljennöksenä. Mahdollisuus periä kohtuullinen maksu paperisten asiakirjojen toimittamisesta on perusteltu.

63 § Tiekuuntaan kohdistuvat muutokset

MTK pitää erittäin tärkeänä, että tien tai tienosan erottaminen tiekuunnasta edellyttää erotettavan alueen tieosakkaiden nimenomaista suostumusta. Tämä turvaa maanomistajan oikeudet ja ehkäisee kohtuuttomia enemmistöratkaisuja.

71 § Yksityistietoimitus

MTK kannattaa esitettyä muutosta, jonka mukaan yksityistietoimituksessa voidaan määrätä oikeudettomasti asetettu sulkulaite poistettavaksi. Muutos selkeyttää oikeustilaa ja vähentää pitkittyneitä ristiriitatilanteita.

Kommentit muutosten vaikutuksista

Esitetyt muutokset:

- vahvistavat tiekuntien toimintaedellytyksiä,
- parantavat yksityisteiden hallintaa ja ylläpidon ennakoitavuutta,
- tukevat maa- ja metsätalouden kuljetuksia ja huoltovarmuutta.

Maanomistajan omaisuudensuoja säilyy kokonaisuutena hyvällä tasolla, erityisesti yksimielisyys- ja suostumusvaatimusten ansiosta.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

MTK pitää voimassa olevaa yksityistielakia kokonaisuutena toimivana ja katsoo, että esitetyt muutokset ovat pääosin tarpeellisia täsmennyksiä ja ajanmukaistuksia. Muutoksilla vastataan useisiin käytännössä ilmenneisiin ongelmiin tiekuntien hallinnossa, yksityisteiden ylläpidossa sekä tiedonsaannissa.

MTK korostaa, että yksityistiet sijaitsevat pääosin yksityisessä omistuksessa ja ovat Maa- ja metsätalouden, huoltovarmuuden sekä maaseudun elinvoiman kannalta keskeisessä roolissa. Muutoksia tulee arvioida sekä tiekuntien toimivuuden että maanomistajan omaisuudensuojan ja oikeusturvan näkökulmasta.

MTK katsoo, että esitysluonnos vastaa pääosin hyvin tiekuntien ja yksityisteiden käytännön tarpeisiin. Erityisesti tiedonsaantia ja sähköistä viestintää koskevat täsmennykset ovat ajanmukaisia. Soveltamisessa on kuitenkin pidettävä huolta siitä, että maanomistajan oikeudet ja tienpidon tarpeet säilyvät tasapainossa.

Mäki-Hakola Marko
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.

Miettunen Seppo
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry